

Практична робота 2.

Менеджмент безпеки, правове забезпечення й організаційно-функціональна структура захисту населення та територій у надзвичайних ситуаціях

Мета роботи: закріпити знання про нормативно-правове регулювання сфери цивільного захисту (ЦЗ) в Україні. Дослідити організаційну структуру Єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДСЦЗ). Сформувати практичні навички розподілу повноважень між органами управління та розробки алгоритмів прийняття управлінських рішень при загрозі або виникненні надзвичайних ситуацій (НС) на рівні адміністративно-територіальної одиниці.

Теоретичні питання (для самостійної підготовки та обговорення)

1. **Ієрархія правового забезпечення** (кодекс цивільного захисту України як основний законодавчий акт. Інші закони та постанови Кабінету Міністрів України, що регулюють менеджмент безпеки.
2. **ЄДСЦЗ:** Мета створення, основні завдання, функціональні та територіальні підсистеми.
3. **Рівні управління ЄДСЦЗ:** Загальнодержавний, регіональний, місцевий та об'єктовий.
4. **Режими функціонування ЄДСЦЗ:** Умови введення та заходи, що проводяться в режимах повсякденного функціонування, підвищеної готовності, надзвичайної ситуації та надзвичайного стану.
5. **Органи управління та сили ЦЗ:** Роль Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС), комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій (ТЕБ та НС), а також органів місцевого самоврядування (ОМС) у захисті населення.

Практична частина виконання

Завдання 1. Аналіз нормативно-правової бази менеджменту безпеки

Умова: Використовуючи Кодекс цивільного захисту України та Положення про ЄДСЦЗ (Постанова КМУ №118), заповніть матрицю розподілу повноважень.

Хід виконання: Складіть таблицю, в якій вкажіть, які саме завдання виконують різні суб'єкти забезпечення цивільного захисту на рівні області/територіальної громади.

Суб'єкт управління у сфері ЦЗ	Нормативний документ, що регламентує діяльність	Ключові повноваження та обов'язки (3-4 пункти)	Хто очолює (керує)
Регіональна комісія з питань ТЕБ та НС			

Суб'єкт управління у сфері ЦЗ	Нормативний документ, що регламентує діяльність	Ключові повноваження та обов'язки (3-4 пункти)	Хто очолює (керує)
Місцева державна адміністрація (або ОМС)			
Територіальний підрозділ ДСНС			
Керівник суб'єкта господарювання (об'єкта)			

Завдання 2. Проектування організаційно-функціональної структури

Умова: Ви є фахівцем з питань цивільного захисту новоствореної територіальної громади (населення 40 000 осіб, на території є залізничний вузол та хімічне підприємство).

Хід виконання:

1. Розробіть (намалюйте або опишіть структурно) блок-схему управління цивільним захистом цієї територіальної громади.
2. На схемі обов'язково відобразіть взаємодію між:
 - Головою територіальної громади (керівником ЦЗ).
 - Відділом/управлінням з питань НС громади.
 - Місцевою комісією з питань ТЕБ та НС.
 - Комісією з питань евакуації.
 - Місцевими пожежно-рятувальними підрозділами та спеціалізованими службами ЦЗ (медична, комунальна, інженерна).
3. Письмово обґрунтуйте, які спеціалізовані служби потрібно створити в першу чергу з огляду на специфіку громади (залізниця, хім. підприємство).

Завдання 3. Ситуаційний кейс: Ухвалення управлінських рішень

Сценарій: О 14:00 на пульт чергового надійшло повідомлення, що на місцевому підприємстві, яке використовує хлор для очищення води, сталася розгерметизація цистерни. Утворилася хмара небезпечної хімічної речовини, яка через напрямок вітру рухається в бік житлового масиву (відстань 1,5 км, орієнтовний час підходу – 30-40 хвилин).

Хід виконання (розробіть покроковий алгоритм дій менеджменту ТГ):

1. **Класифікація:** Визначте орієнтовний рівень надзвичайної ситуації (об'єктовий, місцевий, регіональний чи державний).

2. **Режим функціонування:** Який режим функціонування ЄДСЦЗ має бути негайно введено на території громади? Хто має право його ввести?
3. **Екстрені заходи:** Складіть перелік першочергових вказівок для:
 - Системи оповіщення (який текст повідомлення почують громадяни).
 - Медичної служби ЦЗ.
 - Національної поліції (забезпечення громадського порядку та перекриття руху).
 - Комісії з евакуації.
4. **Документування:** Сформулюйте проєкт короткого Рішення місцевої комісії з питань ТЕБ та НС щодо локалізації та ліквідації наслідків цієї аварії (з визначенням відповідальних осіб).

Загальний висновок роботи